

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/100
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/377
Başvuran : N. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın 12 yaşındayken kolluk görevlileri tarafından ailesi yanında olmadan, avukat ve psikolog desteği sunulmadan ifade vermeye zorlandığı, kendisine yöneltilen ifadeyi kabul ettikten sonra avukat ve psikolog eşliğinde ifadesinin alındığı ve verdiği ifade yüzünden üç kişinin haksız yere ceza aldığı iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 12 yaşında olduğu 8/1/2018 tarihinde erkek arkadaşı E. T. ile okuldan kaçtıklarını, kayalık bir mevkide zaman geçirdiklerini, E. T.'nin birden kalkıp uçurumun kenarına gittiğini ve aşağı atlayarak intihar girişiminde bulunduğunu, ne olduğunu anlayamadığını, korkudan bayıldığını, kendisine geldiğinde çevresinden yardım istediğini, ertesi gün olayla ilgili ifadesinin alındığını ve her şeyi olduğu gibi anlattığını, E. T.'nin sürekli ailesi ile ilgili olarak sıkıntılar yaşadığını ve bu nedenle intihar etmek istediğini kendisine söylediğini, ancak olaydan 4-5 ay sonra ağır yaralı halde bulunan E. T.'nin hastane odasında annesi tarafından videoya çekildiğini, çekilen videoda E. T.'nin kendisini üç kişinin kaçırıp kayalıklardan attığını söylediğini, bu video kaydı üzerine polisler tarafından ailesine haber verilmeden okuldan alınıp Çocuk Şube Müdürlüğüne götürüldüğünü, burada 13.30 ile 18.00 saatleri arasında ailesinden herhangi biri olmadan ayrıca avukat ve psikolog desteği sunulmadan baskı altında E. T.'nin hastanede çekilen videosu izletilerek bu yönde ifade vermeye zorlandığını, korktuğu için bu durumu kabul etmek zorunda kaldığını, bunun üzerine ifadesini kayıt altına almak için avukat ve psikolog çağırıldığını, psikoloğun geldiğinde kendisine baskı uygulanıp uygulanmadığını sorduğunu, çok korktuğu için kendisine baskı uygulandığını söyleyemediğini, olayla ilgili verdiği son ifadesinde bir önceki ifadesini baskı altında verdiğini gerek savcılık gerekse de mahkeme önünde dile getirdiğini, ancak E. T.'nin hastanede çekilen videosu kaybedildiği için söylediklerine inandıramadığını, baskı altında verdiği gerçeğe aykırı ifade yüzünden üç kişinin haksız yere ceza aldığını, ancak bu kişilerin olay anında orada bulunmadığına dair Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu ve baz istasyonu kayıtları olduğunu, bu kişilerin ceza almalarından kaynaklı olarak vicdanen çok rahatsızlık duyduğunu iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili bentleri şöyledir:

"(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bentleri şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncı karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup

bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru; 8/1/2018 tarihinde başvuran 12 yaşındayken erkek arkadaşı ile kayalıklarda otururken arkadaşının kayalıklardan aşağı atlaması üzerine olay hakkında kolluk görevlileri tarafından alınan ilk ifadesinde başvuranın gerçeği olduğu gibi anlattığı, aradan yaklaşık 4-5 ay geçtikten sonra kolluk görevlileri tarafından başvuranın ailesi yanında olmadan, avukat ve psikolog desteği sunulmadan baskı altında erkek arkadaşının intihar etmediği, arkadaşını üç kişinin kaçırıp kayalıklardan attığı yönünde ifade vermeye zorlandığı, bu yönde ifade vermeyi kabul ettikten sonra avukat ve psikolog eşliğinde yeniden ifadesinin alındığı, başvuranın sonradan verdiği bu ifade nedeniyle üç kişiye haksız yere hapis cezası verildiği iddiasıyla gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

14. Başvuru dilekçesinin incelenmesinden başvuruya konu, kayalıklardan aşağı atladığı iddia edilen E. T.’nin annesi tarafından olaydan 4-5 ay sonra hastane odasında çekilen video kaydı üzerine Çocuk Şube Müdürlüğüne götürülen başvuranın saat 13.30 ile 18.00 arasında ailesinden herhangi biri olmadan, avukat ve psikolog desteği sunulmadan baskı altında ilk ifadesini değiştirmeye zorlandığı, başvuranın korktuğu için ifadesini değiştirmeyi kabul etmesi üzerine yeni ifadesini kayıt altına almak için avukat ve psikolog çağırıldığı, psikoloğun kendisine baskı uygulanıp uygulanmadığını sorduğunda çok korktuğu için kendisine baskı uygulandığını söyleyemediği iddialarının soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcılığına verdiği ifadesinde, kovuşturma aşamasında ise yargılamayı yapan mahkeme huzurunda ifade ettiği, böylelikle iddiaların yargıya intikal ettiği ve netice itibarıyla söz konusu iddiaların yargı denetiminden geçtiği anlaşılmıştır.

15. Anayasa’nın 9’uncu ve 138’inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 40’inci maddesinde de yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

17. Başvuru dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuru

konusu iddiaların yargıya intikal ettiği ve yargılama aşamasında mahkeme önünde ifade edildiği, başvuruya konu talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye